

הודעה לעיתונות

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ג' באדר א' תשע"א
8 בפברואר 2011
028/2011

סקר בריאות 2009: בעלי השכלה גבוהה יותר - חולים פחות בסוכרת, מתעמלים יותר ומעשנים פחות Health Survey 2009: People with Higher Education - Have less Diabetes, Exercise more and Smoke less

- 67% מבנות 50-69 דיווחו על ביצוע ממוגרפיה בשנתיים האחרונות. בעשור האחרון חלה עלייה בביצוע ממוגרפיה במיוחד בקרב הנשים הערביות.
- 51% מבני 65 ומעלה קיבלו חיסון נגד שפעת. בקרב הערבים 53% קיבלו חיסון נגד שפעת ובקרב היהודים כ- 51%.
- ככל שרמת ההשכלה עולה: אחוז האנשים עם מוגבלות יורד, אחוז המעשנים יורד, אחוז הפעילים גופנית עולה ואחוז חולי הסוכרת יורד.
- בשנת 2009 אחוז הביקורים של בני 65 ומעלה אצל רופאים היה גדול יותר מאשר בשנת 2000 – 25% מכלל הביקורים אצל רופאים בשנת 2009 לעומת 21% בשנת 2000 - זאת למרות שחלקם היחסי באוכלוסייה כמעט ולא השתנה.

סקר בריאות 2009 בוצע על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, במימון חלקי של משרד הבריאות ובהתייעצות עם אנשי המקצוע במשרד הבריאות. במסגרת הסקר רואיינו קרוב ל-9,000 משקי בית (כ-29,000 נפש), המייצגים את האוכלוסייה הקבועה של ישראל ללא דיירי מוסדות וללא בדואים הגרים מחוץ לישובים. הנושאים שנחקרו בסקר הם שימוש בשיירות בריאות – ביקורים אצל רופאים ורופאי שיניים, פניות למטפלים ברפואה משלימה ובמקצועות עזר רפואיים, אשפוזים, המתנה לניתוח, ביצוע בדיקות MRI וממוגרפיה וחיסון נגד שפעת, מצב בריאות - שכיחות של מחלות כרוניות ומוגבלות בהליכה ובתפקוד, התנהגויות בריאות – עישון ופעילות גופנית, חברות בקופת חולים וביטוחי בריאות. סקר בריאות 2009 הוא השישי בסדרת סקרי בריאות שנערכו על ידי הלמ"ס בשיטה זו. הסקר הקודם נערך בתקופה – אוקטובר 1999 – ספטמבר 2000.

נתוני הסקר תורמים לתשתית הנתונים הדרושה לעדכון מדדי בריאות בישראל ומשמשים את קובעי המדיניות בישראל בתחום הבריאות. כמו כן, הנתונים משמשים לצורך דיווח ל-OECD (הארגון לשיתוף פעולה כלכלי ופיתוח), אליו ישראל הצטרפה לאחרונה. [ממצאים ראשוניים מסקר בריאות הופיעו לראשונה בהודעה לעיתונות ב-1 ביוני 2010.](#)

כתבה: אולגה ליטינצקי, תחום בריאות
לקבלת הסברים ניתן לפנות אל יחידת הדוברות בטל : 02-6527845

ביקורים אצל רופאים לפי השכלה וגיל

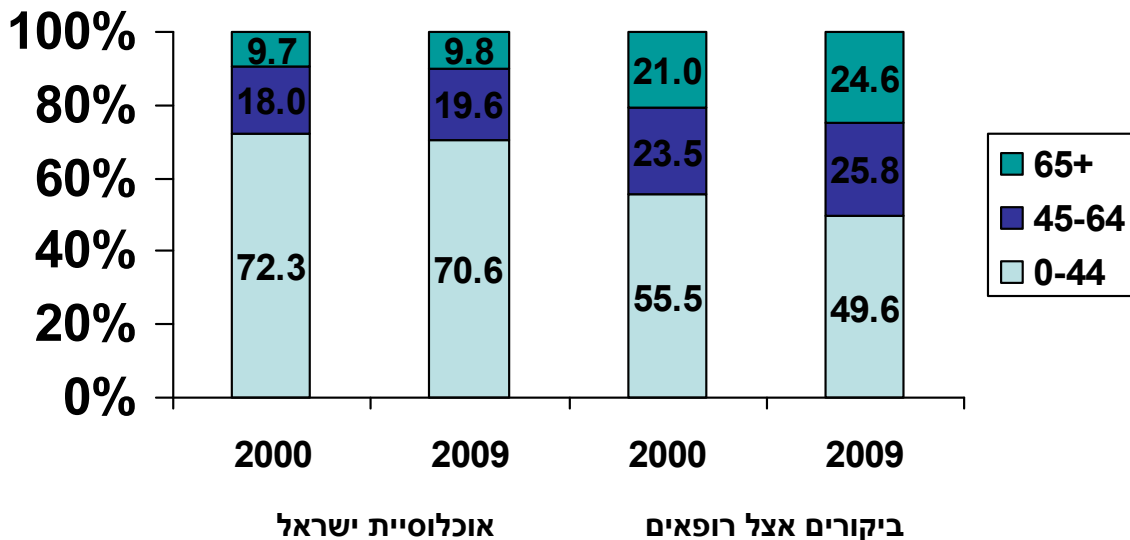
ממוצע הביקורים אצל רופא –לנפש בשנת 2009 עמד על 6.2. בכל קבוצות הגיל אנשים בעלי השכלה נמוכה של 8-0 שנות לימוד, מבקרים אצל רופאים יותר מאשר אנשים עם השכלה גבוהה יותר. כך למשל, בקרב בני 65-74, בעלי השכלה נמוכה מבקרים אצל רופא כ- 19 פעמים בשנה לעומת 14 פעמים שמבקרים אנשים עם השכלה תיכונית וגבוהה ו-12 פעמים בשנה שמבקרים אנשים בעלי 16 שנות לימוד ומעלה.

בקרב בני 65 ומעלה מספר ביקורים לנפש בשנה עמד בשנת 2009 על 16.1 ביקורים, זאת לעומת 15.0 בשנת 2000. בקרב גברים בגילי 65 ומעלה ממוצע הביקורים אצל רופא לנפש היה 15.9 (לעומת 14.0 בשנת 2000) ובקרב נשים 16.3 (לעומת 15.8 בשנת 2000).

בשנים 2010-2000 חלקם היחסי באוכלוסייה של בני 65 ומעלה עמד על כ-10%. על פי תחזית אוכלוסיית ישראל תהליך ההזדקנות יואץ בין השנים 2011-2025, כך שלקראת 2025 בני 65 ומעלה צפויים להוות 13% מהאוכלוסייה. הסיבה לכך היא הזדקנותם של ילידי ה"בייבי בום", שנולדו לאחר מלחמת העולם השנייה והגיעו לארץ עם העלייה הגדולה שליוותה את קום המדינה.

בשנת 2009 חלקם של הביקורים של בני 65 ומעלה אצל רופאים, מתוך כלל הביקורים, היה גדול יותר מאשר בשנת 2000 – 25% לעומת 21% - זאת למרות שחלקם היחסי באוכלוסייה כמעט ולא השתנה. בעתיד צפוי כי חלקם היחסי של הביקורים אצל רופאים של בני 65 ומעלה יעלה עוד יותר כאשר ילידי ה"בייבי בום" יעברו לקבוצת גיל זו. מכאן יש חשיבות לתכנון מוקדם וקביעת מדיניות ארוכת טווח בהתייחס למשמעותה של הזדקנות האוכלוסייה והעומס הצפוי על שירותי בריאות בשנים הבאות.

אוכלוסייה וביקורים אצל רופאים לפי גיל

ביצוע בדיקת ממוגרפיה

בשנת 2009 67% מבנות 50-69 דיווחו על ביצוע ממוגרפיה בשנתיים האחרונות, לעומת 53% בשנת 2000. בעשור האחרון חלה עלייה בביצוע ממוגרפיה הבולטת במיוחד בקרב הנשים הערביות: מ- 27% בשנת 2000 ל- 55% בשנת 2009.

גם בקרב הנשים היהודיות חלה עלייה בביצוע ממוגרפיה בעשור האחרון – מ-54% בשנת 2000 ל- 68% בשנת 2009. 60% מהנשים בגילי 50 ומעלה ביצעו ממוגרפיה בשנתיים האחרונות. בקרב בעלות השכלה נמוכה (0-8 שנות לימוד) – 49% דיווחו על ביצוע הבדיקה. 58% מבעלות השכלה תיכונית (9-12 שנות לימוד), 66% בקרב בעלות 13-15 שנות לימוד ו- 70% מבעלות 16 שנות לימוד ומעלה דיווחו על ביצוע בדיקת ממוגרפיה.

חיסון נגד שפעת

בשנת 2009 51% מבני 65 ומעלה קיבלו חיסון נגד שפעת. 53% מהגברים ו- 50% מהנשים. בקבוצת גיל זו ערבים התחסנו מעט יותר מהיהודים - כ- 53% מהערבים קיבלו חיסון נגד שפעת לעומת כ- 51% מהיהודים. בגילי 65 ומעלה אין הבדל באחוזי החיסון נגד שפעת מבחינת רמת ההשכלה.

מחלות כרוניות

17% מהאוקלוסייה דיווחו כי רופא אבחן אצלם (אי פעם) לפחות מחלה כרונית אחת מבין המחלות הבאות: יתר לחץ דם, אוטם בשריר הלב, סוכרת, אסטמה, סרטן (לעומת 15% בשנת 2000). בגיל 65 ומעלה כמעט 70% דיווחו שהם אובחנו עם מחלה כרונית אחת לפחות (מהמחלות הנ"ל).

מבין המחלות שנשאלו בסקר (יתר לחץ דם, אוטם בשריר הלב, מחלת לב אחרת, שבץ מוחי, סוכרת, אסטמה, מחלת ריאה כרונית, בעיה כרונית במערכת העיכול, סרטן, דיכאון או חרדה) השכיחה ביותר היא יתר לחץ דם (11% מהאוקלוסייה, 53% מבני 65 ומעלה). כ-5% מכלל האוקלוסייה ו-23% מבני 65 ומעלה דיווחו שאובחנו כחולים בסוכרת.

נמצא קשר בין רמת ההשכלה למחלת הסוכרת. ככל שרמת ההשכלה עולה, אחוז החולים בסוכרת יורד בכל קבוצות הגיל. כך למשל בקבוצת גיל 65 ומעלה 23% דיווחו על סוכרת (22% בקרב גברים ו- 24% בקרב נשים), כאשר בחלוקה לפי השכלה – 29% מבעלי 0-8 שנות לימוד דיווחו על סוכרת, לעומת 21% מבעלי 9-12 שנות לימוד, 19% מבעלי 13-15 שנות לימוד ו- 17% מבעלי 16 שנות לימוד ומעלה.

נמצא קשר בין השכלה למחלת הסרטן. ככל שרמת ההשכלה עולה, אחוז החולים בסרטן (כולל הבריאים היום) עולה גם כן. כך בגילי 65 ומעלה כ-9% דיווחו שאובחנו אצלם אי פעם סרטן, כאשר בקרב בעלי 0-8 שנות לימוד כ-7% אובחנו כחולים בסרטן לעומת כ-12% בקרב בעלי 13-15 שנות לימוד.

מוגבלות גופנית ממושכת (מוגבלות בהליכה, בתפקוד או בשניהם)

בקרב בני 25 ומעלה 6% דיווחו על מוגבלות גופנית ממושכת. 5% מהגברים ו- 7% מהנשים. אחוז האנשים עם מוגבלות עולה עם הגיל ומגיע בגיל 65 ומעלה ל- 23%. 18% בקרב גברים ו- 27% בקרב נשים. ככל שרמת ההשכלה עולה כך אחוז האנשים עם מוגבלות יורד. בקבוצת גיל 25 ומעלה 19% מבעלי השכלה נמוכה (0-8 שנות לימוד) דיווחו על מוגבלות בהליכה, בתפקוד או בשניהם. זאת לעומת 5% מבעלי השכלה תיכונית (9-12 שנות לימוד), 3% מבעלי 13-15 שנות לימוד ו-2% מבעלי השכלה של 16 שנות לימוד ומעלה.

עישון

בקר בני 20 ומעלה אחוז המעשנים (לפחות סיגריה אחת ביום) עומד על 20%. 28% בקרב גברים ו-13% בקרב נשים. ככל שרמת ההשכלה עולה כך אחוז המעשנים יורד. בקרב בני 20 ומעלה בעלי 9-12 שנות לימוד אחוז המעשנים הוא 26% לעומת 17% בקרב בעלי 13-15 שנות לימוד ו-13% בלבד בקרב בעלי 16 שנות לימוד ומעלה. בגילי 20-24 – אחוז המעשנים עומד על 23% בקרב אלו שסיימו תיכון לעומת 39% בקרב אלו שלא סיימו תיכון (הבדל של כ-40%).

פעילות גופנית

בקר בני 20 ומעלה 20% מכלל האוכלוסייה עוסקים בפעילות גופנית של לפחות 30 דקות, 3 פעמים בשבוע או יותר. גברים עושים מעט יותר פעילות גופנית מאשר נשים – 22% לעומת 19%. 23% מהיהודים עוסקים בפעילות גופנית לעומת 6% בלבד בקרב הערבים (כמעט פי 4). בקרב בני 40 ומעלה 24% מהאוכלוסייה עוסקים בפעילות גופנית, 25% מהגברים ו-22% מהנשים. גם כאן קיים הבדל גדול בין יהודים לערבים – 26% בקרב היהודים לעומת 5% בקרב הערבים. משכילים יותר עוסקים יותר בפעילות גופנית. כך למשל, בקרב בני 50-64 - 22% מבעלי 9-12 שנות לימוד עוסקים בפעילות גופנית, מבעלי 13-15 שנות לימוד – 26% ומבעלי 16 שנות לימוד ומעלה- 38% עוסקים בפעילות גופנית של לפחות 30 דקות 3 פעמים בשבוע או יותר. זאת לעומת 8% בלבד מבעלי השכלה נמוכה (0-8 שנות לימוד).